

Onderwerp

Bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne

Voorstel

1. op de naar aanleiding van het ontwerp-bestemmingsplan Natuurbegraafplaats Fryslan Nieuwehorne ingediende zienswijzen te besluiten zoals aangegeven in het ontwerp-raadsbesluit;
2. het bestemmingsplan Natuurbegraafplaats Fryslan Nieuwehorne met planidentificatie NL.IMRO.0074.BPNnatuurbegraafNH-VG01, conform de artikelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 Bro in elektronische vorm vastgelegd, in die vorm vast te stellen overeenkomstig het ontwerp-bestemmingsplan;
3. aan te geven dat bij dit bestemmingsplan als de ondergrond behoort de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN) zoals bestaand ten tijde van de vaststelling en zoals kenbaar uit het elektronisch bestand o_NL.IMRO.0074.BPNnatuurbegraafNH-VG01.

Aanleiding

Dit voorstel strekt tot het vaststellen van het bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne'. Dit is een volgende stap in het proces om de aanleg van een natuurbegraafplaats in Nieuwehorne planologisch mogelijk te maken. Wij hebben al eerder besloten om hieraan planologische medewerking te verlenen en verwijzen naar onze brief aan u van 19 september 2013.

Overwegingen

Aanleiding voor het in procedure brengen van dit bestemmingsplan, is een particulier initiatief om een natuurbegraafplaats te ontwikkelen aan de 8e wijk te Nieuwehorne. Het betreft de ontwikkeling van circa 11 ha, gelegen in een (voormalig) produktiebos. De ontwikkeling van de begraafplaats gaat gepaard met natuur- en landschapsontwikkeling. Bij ons besluit van 17 september 2013 hebben wij ons bereid verklaard hieraan medewerking te verlenen. Daarbij heeft onder andere meegespeeld dat dit initiatief inpasbaar was in het door ons vastgestelde Begraafplaatsenbeleid waarin 'natuurbegraven' positief wordt beoordeeld en omdat vanuit een goede ruimtelijke ordening hiertegen geen bezwaren bestaan.

Omdat het initiatief niet in te passen is in het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2007' (vastgesteld 25 juni 2007) is het noodzakelijk hiervoor een nieuw bestemmingsplan op te stellen. Dit bestemmingsplan heeft de inspraak- en overlegfase doorlopen in het voorjaar van 2014. De inspraak- en overlegreacties die naar aanleiding daarvan zijn ontvangen, zijn door ons beantwoord in de reactienota welke onderdeel uitmaakt van het (ontwerp-)bestemmingsplan.

Vervolgens hebben wij met ingang van 6 november 2014 een ontwerp-bestemmingsplan gedurende een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegd. Een digitale versie is beschikbaar gesteld op de website www.ruimtelijkeplannen.nl, terwijl een papieren (analoge) versie van het bestemmingsplan gedurende dezelfde periode voor een ieder ter inzage heeft gelegen op het gemeentehuis en in het dorps huis in Nieuwehorne. Tijdens deze periode bestond de mogelijkheid om mondeling of schriftelijk zienswijzen op het bestemmingsplan bij uw raad naar voren te brengen. Een en ander is op de voorgeschreven wijze bekend gemaakt door middel een publicatie in de Heerenveense Courant en de Staatscourant op 5 november 2014.

Zienswijzen

Naar aanleiding van de ter inzagelegging van het ontwerp-bestemmingsplan hebben wij twee zienswijzen ontvangen. Voor een overzicht van deze zienswijzen, de inhoud daarvan alsmede de voorgestelde reactie daarop, wordt verwezen naar de separate "reactienota ontwerp-bestemmingsplan Natuurbegraafplaats Fryslan Nieuwehorne". Deze zienswijzen zijn voor ons aanleiding u voor te stellen het bestemmingsplan op één onderdeel gewijzigd vast te stellen. Dat betreft het borgen van een voldoende natuurlijke inrichting van de begraafplaats. Voorgesteld wordt om in de regels op te nemen dat als strijdig gebruik wordt aangemerkt het gebruiken als natuurbegraafplaats zonder het treffen van een aantal specifiek benoemde inrichtingsmaatregelen. Tot deze inrichtingsmaatregelen behoren bijvoorbeeld het aanplanten van gebiedseigen beplanting, het aanleggen van watergangen en poelen hoofdzakelijk in de verkavelingsrichting, geen blijvende grafmarkeringen en het afschermen van de begraafplaats langs de Achtste Wijk met takkenrillen. Een volledig overzicht van deze maatregelen is opgenomen in het overzicht aan in het bestemmingsplan aan te brengen wijzigingen (bijlage bij het raadsbesluit).

Effecten

Met de aanwijzing van deze gronden is ook mogelijk dat begrafenissen plaatsvinden buiten de gemeentelijke begraafplaatsen

Beleid en regelgeving

Wet op de Ruimtelijke Ordening, Begraafplaatsenbeleid

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Voorzover de vaststelling van dit bestemmingsplan leidt tot het moeten uitbetalen van een planschadevergoeding, komen de kosten hiervan voor rekening van initiatiefnemer.

Vervolgaanpak

Indien u besluit tot vaststelling van dit bestemmingsplan, wordt het vastgestelde bestemmingsplan samen met het vaststellingsbesluit voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden die eerder een zienswijze hebben ingediend, kunnen tegen de vaststelling van dit bestemmingsplan beroep instellen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dat beroepsrecht geldt voor belanghebbende die beroep willen indienen tegen de aanpassingen die bij vaststelling in het bestemmingsplan zijn aangebracht. Het bestemmingsplan treedt in werking op dag na afloop van de beroepstermijn, tenzij gedurende de beroepstermijn bij de Raad van State een verzoek tot schorsing van het vaststellingsbesluit is ingediend.

Communicatie

Personen en instanties die een zienswijzen hebben ingediend, worden persoonlijk van het besluit op de hoogte gesteld.

Relevante informatie

Personen en instanties die een zienswijzen hebben ingediend, worden persoonlijk van het besluit op de hoogte gesteld.

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris,

de heer F.H. Perdok

de burgemeester,

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 april 2015;

gelet op het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening

overwegende dat het wenselijk is om het bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne' vast te stellen

Besluit

1. de naar aanleiding van het ontwerp-bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne' ingediende zienswijze van:
  - a) de heer en mevrouw Knol voor kennisgeving aan te nemen;
  - b) de heer H.J. Dommerholt over te nemen voor wat betreft het niet leggen van een koppeling tussen de regels en het inrichtingsplan en deze zienswijze voor het overige niet over te nemen;
2. het bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne' met planidentificatie NL.IMRO.0074.BPNnatuurbegraafNH-VG01, conform de artikelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 Bro in elektronische vorm vastgelegd, in die vorm gewijzigd vast te stellen overeenkomstig het ontwerp-bestemmingsplan met inachtnaam van de in de bij dit raadsbesluit behorende bijlage aangewezen wijzigingen;
3. aan te geven dat bij dit bestemmingsplan als de ondergrond behoort de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN) zoals bestaand ten tijde van de vaststelling en zoals kenbaar uit het elektronisch bestand o_NL.IMRO.0074.BPNnatuurbegraafNH-VG01.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 29 juni 2015.

de griffier,

mevrouw W.J.M.A. Jansen

de voorzitter,

de heer T.J. van der Zwan

Inleiding

Het ontwerp-bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne' heeft met ingang van 6 november gedurende een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Een digitale versie is daarvoor beschikbaar gesteld op de website www.ruimtelijkeplannen.nl, terwijl een papieren (analoge) versie van het bestemmingsplan gedurende dezelfde periode voor een ieder ter inzage heeft gelegen op op zowel het gemeentehuis als in dorpshuis 'De Kiekenhof' te Nieuwehorne. Tijdens deze periode bestond de mogelijkheid om mondeling of schriftelijk zienswijzen op het bestemmingsplan bij de gemeenteraad naar voren worden te brengen. Een en ander is op de voorgeschreven wijze bekend gemaakt door middel een publicatie in de Heerenveense Courant en de Staatscourant op 5 november 2014 alsmede op de website van de gemeente www.heerenveen.nl.

Zienswijzen

Naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerp-bestemmingsplan hebben wij twee zienswijzen ontvangen. Deze zienswijzen zijn ingediend door de hieronder genoemde personen:

- xxxxxxxx Bontebok, mondelinge zienswijze, kenbaar gemaakt op maandag 8 december 2014;
- xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Bontebok, gedateerd op en ontvangen op 18 december 2014;

Zienswijze van xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

In hun zienswijze hebben de heer en mevrouw xxxxxxxx gevraagd om de parkeergelegenheid goed te verlichten dan wel deze 's-avonds en nachts af te sluiten en te zorgen voor voldoende parkeergelegenheid. Ook is gevraagd naar de manier waarop het terrein wordt afgeschermd ter hoogte van hun eigendomsgrens.

Reactie

Initiatiefnemer heeft aangegeven dat de parkeerplaats 's-avonds en nachts zal worden afgesloten door middel van een hek. Gelet op het natuurlijk karakter en om verstoring van dieren te voorkomen, is het aanbrengen van verlichting niet wenselijk. Op het terrein wordt verder een parkeerplaats aangelegd met 35 plekken en met een reservering/overloop voor nog eens 10 parkeerplaatsen. Er wordt dus voldoende parkeergelegenheid geboden.

De natuurbegraafplaats krijgt een zo natuurlijk mogelijke uitstraling. Aan de zijde van de Achtste Wijk zal de afscherming van het terrein plaatsvinden door middel van takkenrillen. Voor het overige wordt de kavelgrens gevormd door de aanwezige watergangen. Deze punten zijn besproken in een overleg tussen de heer en mevrouw xxxxxxxx en initiatiefnemer. Deze zienswijze is daarmee afdoende beantwoord en leidt niet tot aanpassingen in het vast te stellen bestemmingsplan.

Zienswijze de heer xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

De heer xxxxxxxxxxxxxx heeft in zienswijze – kort samengevat – de volgende punten aangevoerd.

- Landschappelijk en ecologisch is dit geen gunstige plek om een natuurbegraafplaats te projecteren.
- De voorgenomen begraafplaats maakt inbreuk op een belangrijk leefgebied van een uitgebreide dassenpopulatie. Daarnaast komen er in het plangebied enkele beschermde soorten voor waarvan in het rapport is aangegeven dat ze niet worden verwacht of 'mogelijk aanwezig zijn'.
- De locatie is qua bodemopbouw en vegetatie niet erg geschikt voor het begraven van menselijke residuen.
- Er zijn teveel ingrepen nodig in de waterhuishouding, de vegetatie en de afscherming om hier een begraafplaats te kunnen realiseren.
- Er wordt bij de inrichting onvoldoende naar een natuurlijke inrichting gewerkt; de maatregelen werken tegennatuurlijk.
- Het begrip "natuurbegraafplaats" is onvoldoende afgebakend; het kan zowel begraven in een natuurgebied inhouden als begraven in een parkgebied.
- De 8e Wijk leent zich niet voor ontsluiting van voorgenomen begraafplaats; de weg is te smal en kent te veel landbouwverkeer.

Reactie

Algemeen

Het bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Fryslân Nieuwehorne' is bedoeld om de aan te leggen natuurbegraafplaats een planologisch-juridische basis te geven. Wij hebben van initiatiefnemer het verzoek ontvangen om planologische medewerking te verlenen en, aangezien er naar onze mening geen planologisch relevante factoren aanwezig zijn die zich tegen de aanleg van de natuurbegraafplaats verzetten, hebben wij daarop een positief besluit genomen. De gemeente heeft in deze ontwikkeling alleen een toetsende functie. Zij heeft te beoordelen of de aanleg van deze natuurbegraafplaats passend is binnen een goede ruimtelijke ordening. Aspecten zoals de wijze waarop initiatiefnemer de natuurbegraafplaats wil inrichten en de aanwezigheid van bepaalde vormen van bodembegroeiing die de aanleg van de begraafplaats wellicht kunnen bemoeilijken, spelen bij deze ruimtelijke afweging niet of alleen in zeer beperkte mate een rol. De argumenten die in deze zienswijze naar voren zijn gebracht, hebben wij ook in dit licht beoordeeld en wij zijn daarbij tot de conclusie gekomen dat deze argumenten geen aanleiding vormen dit standpunt te herzien. Wij wijzen er verder op dat veel van de zaken die de heer xxxxxxxxxxxxxx in zijn zienswijze heeft aangevoerd, ook al door ons zijn beantwoord in de reactienota naar aanleiding van de inspraakfase. Voorzover noodzakelijk verwijzen wij hier ook naar deze reactienota.

Een alternatievenonderzoek, zoals bedoeld op pagina 43 van de toelichting, moet plaatsvinden, als door de beoogde ontwikkeling een conflict ontstaat met de Flora- en faunawet en om die reden een ontheffing aangevraagd moet worden. Een alternatievenonderzoek is in dit geval niet nodig omdat er geen sprake is van een conflict met de Flora- en Faunawet.

Landschappelijke inpassing

Zoals wij reeds in de beantwoording op de inspraakreactie van de heer xxxxxxxxxxxxxx hebben aangegeven, heeft initiatiefnemer beargumenteerd aangegeven op welke wijze de natuurbegraafplaats zich voegt in de bestaande landschappelijke structuur van het gebied. Het bestaande bos blijft in overwegende mate een bosgebied en de bestaande landschappelijke structuur wordt door de aanleg van de natuurbegraafplaats niet aangetast. Gelet op de huidige functie van de gronden (een in onbruik geraakt productiebos), de huidige bestemming 'Bos', de bestemming in het nieuwe bestemmingsplan en de door initiatiefnemer naar voren gebrachte plannen zien wij niet in op welke wijze de natuurbegraafplaats afbreuk doet aan de landschappelijke structuur.

Ecologische inpassing

Verder merken wij op dat gericht onderzoek is gedaan naar de aanwezigheid van beschermde

soorten. In dit verband wordt verwezen naar het ecologisch rapport¹ dat ten behoeve van de natuurbegraafplaats is uitgevoerd. Hierin wordt aangegeven dat door een zorgvuldige inpassing conflicten met de Flora- en faunawet kunnen worden vermeden. Daarbij merken wij op dat in de ecologische rapportage ook uitdrukkelijk de ingrepen zijn betrokken die uitgevoerd moeten worden om het terrein geschikt te maken als natuurbegraafplaats.

In het bestemmingsplan is rond de (huidige) burchtlocaties een zone van 20 meter vrijgehouden van begraven. Hiermee wordt beoogd de dassenburcht zelf te beschermen en ervoor te zorgen dat de burcht zelf niet vergraven wordt bij de aanleg van de natuurbegraafplaats. Deze maat is genoemd in de soortenstandaard Das². Uiteraard is daarmee niet gesteld dat buiten deze 20 meter geen dassen voorkomen. Uit het eerder genoemde onderzoek en uit de soortenstandaard Das blijkt dat door het treffen van maatregelen, buiten de zone van 20 meter, verstoring van de das kan worden voorkomen. Initiatiefnemer heeft verder uitdrukkelijk verklaard zich te zullen houden aan de bepalingen van Flora- en Faunawet. Deze verklaring is als **bijlage** aan de reactienota gevoegd. Daarmee is ons inziens de ecologische inpassing voldoende geborgd.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de aanwezigheid van andere soorten niet wordt uitgesloten. Dat maakt echter niet dat er strijdigheid met de Flora- en Faunawet ontstaat. Initiatiefnemer heeft dit deel van de zienswijze voorgelegd aan de opsteller van het ecologisch onderzoek. Hieronder is de reactie van Altenburg&Wymenga vermeld.

Dat de Groene glazenmaker wordt waargenomen zou kunnen, omdat het plangebied in de omgeving ligt van een gebied waar de soort op meer plaatsen voorkomt. De krabbenscheervegetatie in het plangebied is echter (nog) niet voldoende ontwikkeld om geschikt te zijn als voortplantingsplaats van Groene glazenmaker. Bovendien vinden er geen werkzaamheden plaats aan deze vegetatie. Als de soort wordt waargenomen in het plangebied zal het dan hoogstwaarschijnlijk gaan om zwerfende exemplaren. Omdat bij de realisatie van de begraafplaats geen vaste voortplantings-, rust- en verblijfplaatsen verloren gaan en individuele exemplaren kunnen vluchten indien er werkzaamheden plaatsvinden, zal er geen conflict met de Flora- en faunawet optreden ten aanzien van Groene glazenmaker.

Zoals in het rapport staat, heeft de inrichting met natuurvriendelijke oevers en poelen mogelijk een gunstig effect op de aanwezige Ringslang (op basis van nieuw beschikbare informatie). In het rapport staat ook vermeld dat bij werkzaamheden rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van Ringslang en dat de potentiële broeihoop moet blijven bestaan. Die conclusie blijft overeind en vergt bij de inrichting een inspanning om negatieve effecten te voorkomen. Nu bekend is dat de soort er voorkomt, kan daar bij de inrichting ook winst voor worden behaald door bijvoorbeeld het aanleggen van een of meer extra broeihopen.

Voor wat betreft de buizerd geldt dat in 2013 bij het veldbezoek geen horsten zijn aangetroffen zodat ervan uitgegaan mag worden dat er in 2013 geen Buizerd heeft gebroed. In 2014 kan deze soort zich hebben gevestigd, zodat er nu mogelijk een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig is. De inrichting en het gebruik als begraafplaats hoeven echter niet te betekenen dat deze nestplaats zijn functie verliest en er een conflict met de Flora- en faunawet ontstaat. Bij werkzaamheden voor de inrichting en bij het gebruik moet dan wel rekening worden gehouden met het broedseizoen van Buizerd en de nestplaats. Bovendien mag de nestplaats niet worden aangetast. Ecologische begeleiding bij inrichting kan een conflict met de Flora- en faunawet voorkomen.

Voor wat betreft de boomarter heeft Altenburg&Wymenga opgemerkt dat de bomen in het plangebied op basis van expert-judgement te jong/dun zijn om geschikt te zijn voor verblijfplaatsen

¹ Ecologische beoordeling realisatie natuurbegraafplaats nabij Nieuwehorne, A&W-rapport 1968, Altenburg&Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden (opgenomen als bijlage bij de toelichting op het bestemmingsplan)

² Soortenstandaard das. Versie 1.0 december 2012. Dienst Regelingen, Ministerie van Economische Zaken

van Boomarter. De conclusie dat het plangebied alleen deel uit kan maken van het foerageergebied blijft daarmee overeind.

Geschiktheid van bodemopbouw en vegetatie

Uit het archeologisch rapport blijkt dat de grond overwegend bestaat uit matig fijn zand. Dit is geschikt om in te begraven. Overigens stelt de wet c.q. het besluit op de lijkbezorging geen eisen aan de grondsoort/bodemopbouw.

Door de herinrichting zullen weliswaar bomen gekapt moeten worden, maar het betreft hier deels bomen die destijds als productiebos gepland zijn. Daarbij merken wij nog op dat in het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2007' geen bijzondere eisen zijn gesteld aan het kappen van bomen. Bovendien verkeren de huidige productiebossen in een matige staat en hebben deze bossen door het gebruik van uitheemse, homogene boomsoorten geen hoge natuur- of landschappelijke waarde. De productiebossen worden geleidelijk omgevormd naar meer duurzame bossen van inheemse soorten en met een gevarieerde opbouw. Tevens ontstaat er meer variatie tussen open en dicht. De bossen aan de oost- en zuidoostzijde blijven gehandhaafd in de huidige vorm zodat de impact voor bewoners van de 8^e wijk minimaal is. Het begraven zal binnen in het bos plaatsvinden en daardoor niet zichtbaar zijn. Ook het parkeren vindt binnen het bos plaats. Uitvoering van het initiatief heeft tot gevolg dat de landschappelijke waarde en natuurwaarde van de huidige bossen zal toenemen.

In het toegevoegde gedeelte is alleen sprake van de aanleg van paden en graven, waarbij enkel de belangrijkste paden worden verhard. Voor deze verharding zal gebruik worden gemaakt van een granulaat met een fijnere top laag. Hiervoor is nauwelijks een fundering nodig, zodat dit niet tot een wezenlijke beschadiging van boomwortels zal leiden.

De beheersing van onderbegroeiing is een beheerskwestie die voor het bestemmingsplan niet bepalend is. Ook in meer algemene zin geldt dat nu er door initiatiefnemer meerdere maatregelen genomen moeten worden om het terrein geschikt te maken als natuurbegraafplaats, dit niet betekent dat deze functie vanuit een goede ruimtelijke ordening niet passend is. Het treffen van die maatregelen kan worden uitgevoerd zonder in strijd te komen met relevante wetgeving en doet evenmin afbreuk aan de landschappelijke structuur.

Gevolgen voor de waterhuishouding

De waterhuishouding staat de aanleg van een natuurbegraafplaats niet in de weg. Door het treffen van geschikte maatregelen kan voldoende ontwateringsdiepte worden bereikt. Daarbij is het niet nodig om rekening te houden met meerdere graven boven elkaar. De wetgeving staat dit weliswaar toe, maar bij de natuurbegraafplaats wordt van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

ontbreken aanlegvergunning voor graafwerkzaamheden

Wij hebben in algemene zin een afweging gemaakt of en in hoeverre ter plaatse een natuurbegraafplaats op deze percelen in het kader van een goede ruimtelijke ordening verantwoord is. Wij hebben hierop een positief standpunt ingenomen. Gelet op de toegekende bestemming zien wij geen grond om van geval tot geval te beoordelen of hier graven mogen worden aangelegd. De gegeven bestemming in combinatie met het vastleggen van een aantal inrichtingsmaatregelen vinden wij voldoende borging.

Afbakening begrip 'natuurbegraafplaats'

Onder de natuurbestemming, zie planregels, artikel 3.1, wordt in hoofdzaak bos verstaan. Om tot uitdrukking te brengen dat het om een natuurbegraafplaats gaat, is de omschrijving van het begrip 'natuurbegraafplaats' in artikel 1 van de regels van het bestemmingsplan (mede naar aanleiding van de inspraakreactie van de heer xxxxxxxxxxxxxxx) als volgt geformuleerd:

terrein dat deel uitmaakt van een natuurgebied waar lichamen en/of urnen worden begraven waarbij (zo veel mogelijk) gebruik wordt gemaakt van onbehandelde en/of onbewerkte natuurlijke materialen en waarbij het aantal graven gemiddeld niet meer bedraagt dan 100 graven per hectare en in totaal niet meer dan 1200 graven omvat, waarbij het aantal graven waarin urnen zijn begraven daarbij niet wordt meegeteld

Wat betreft de dichtheid is in de praktijk van het natuurbegraven een aantal graven van 100 per hectare (bruto) een gangbaar uitgangspunt. Op elke begraafplaats zijn er delen die vanuit bijvoorbeeld ecologisch of archeologisch of praktisch oogpunt niet benut kunnen worden voor het begraven zelf. Daarom wordt een gemiddelde dichtheid over het hele plangebied aangehouden.

Overigens is het zo dat de 100 graven per hectare niet ineens worden aangelegd, maar in de loop der jaren. Er zal van intensief gebruik dan ook geen sprake zijn. In het bestemmingsplan is aangegeven dat de wet- en regelgeving op het gebied van begraven toestaat dat meerdere graven boven elkaar worden gerealiseerd. Dit is bij natuurbegraven niet gebruikelijk en in het onderhavige geval ook niet aan de orde.

Om te borgen dat er bij de aanleg van de natuurbegraafplaats naar een voldoende natuurlijke inrichting wordt gewerkt, stellen wij voor om in de regels tot uitdrukking te brengen dat als strijdig gebruik wordt aangemerkt het inrichten van de natuurbegraafplaats zonder de daarbij behorende inrichtingsmaatregelen. Deze maatregelen worden in het overzicht van aan te brengen wijzigingen in het bestemmingsplan (bijlage bij het raadsbesluit) specifiek benoemd.

Begrenzing begraven.

Daar waar huiskavels tegenover de natuurbegraafplaats liggen of daaraan grenzen is een afstand van 10 meter aangehouden tot de rand van het perceel langs de Achtste Wijk. Feitelijk bedraagt de afstand ten opzichte van nabij gelegen woningen een veelvoud daarvan. Daarmee is ruim voldoende afstand aangehouden en wordt ook ruimschoots voldaan aan de aanbevelingen genoemd in de brochure 'Bedrijven en Milieuzonering'. Deze beveelt een afstand aan van minimaal 10 meter tussen een begraafplaats en woningen. Voor het overige is geen afstand aangehouden ten opzichte van de grens van het terrein. Daar is geen aanleiding voor.

Ontsluiting via 8e wijk

Voor de toename van het verkeer wordt uitgegaan van een extensief gebruik van de natuurbegraafplaats. De beoogde ontwikkeling van de natuurbegraafplaats heeft een beperkte vergroting van de verkeersintensiteit tot gevolg. De toename van de verkeersintensiteit zal zich 'geconcentreerd' voordoen. Op het moment dat er een begrafenis is, zullen gemiddeld 15 tot 30 auto's zich in een rustig tempo naar de ingang van de natuurbegraafplaats begeven. De begrafenissen vinden doorgaans plaats buiten de spijstijden van het verkeer. Op basis van de beschikbare capaciteit en de geschatte benutting ervan in de tijd zal er één begrafenis per 1 à 2 weken zijn. De begraafplaats zou dan in ruim 30 jaar volledig benut zijn. Uitgaande van 15 à 30 auto's per begrafenis zijn 30 à 60 autobewegingen (aankomst en vertrek) te verwachten op één dag in de 1 à 2 weken. Door de twee verschillende aanrijroutes (via Schoterlandseweg of via de Eerste/Tweede Compagnonsweg) is er een spreiding van het (extra) verkeer over de wegen. Gezien de intensiteiten van de Schoterlandseweg en de Eerste Compagnonsweg zal het verkeer een globale verdeling hebben van 2/3 via Schoterlandseweg en 1/3 via Eerste/ tweede Compagnonsweg.

Op de Schoterlandseweg en de Eerste/Tweede Compagnonsweg zou dan op één dag in de 1 à 2 weken de intensiteit met circa 1% toenemen ten gevolge van het begraven. De bezoekers van de natuurbegraafplaats die buiten een begrafenis komen, zullen individueel en verspreid in de tijd komen. Daarbij kan op grond van ervaringen elders gerekend worden op enkele auto's per dag. Op het moment dat er geen begrafenis is, is de verkeersintensiteit nagenoeg ongewijzigd.

Verder is er bewust voor gekozen om niet de bestaande entree te gebruiken omdat deze uitmondt op een plek waar volgens het ecologisch onderzoek een dassen(bij)burcht is geconstateerd. Om verstoring daarvan te voorkomen, is de nieuwe entree op een andere locatie gedacht.

Netwerk wandelpaden

De gemeente Heerenveen heeft de ambities om het netwerk van wandelpaden in het buitengebied te verbeteren. Aangezien openbare toegankelijkheid past bij de doelstellingen van een natuurbegraafplaats is nagegaan of een en ander te koppelen zou zijn aan een eventueel wandelnetwerk 'De Frije Wiken'. Vanwege praktische problemen zal dit wandelnetwerk niet gerealiseerd kunnen worden. Daarom zal er (vooralsnog) geen sprake zijn van een koppeling tussen natuurbegraafplaats en wandelnetwerk.

aanpassingen in de regels

In artikel 6, lid 6.1, wordt een nieuw sub h toegevoegd dat luidt als volgt:

- h. het (in fasen) in gebruik nemen c.q. het gebruiken van gronden als natuurbegraafplaats zonder voor de betreffende fase de aanleg en instandhouding van de in bijlage genoemde inrichtingsmaatregelen

Na de regels wordt een bijlage toegevoegd welke luidt als volgt:

Bijlage

Te treffen en in stand te houden inrichtingsmaatregelen als bedoeld in artikel 6, lid 6.1, sub h:

Algemeen

- Omvorming productiebos naar gevarieerd gebiedseigen sortiment;
- Afwisseling bos, open plekken (ruigte/grasland en waardevolle solitair);
- Zorgvuldige inpassing bestaande natuurwaarden, waaronder dassenburcht;
- Ontwikkeling nieuwe natuur ter plekke, waarin begraven mogelijk wordt gemaakt;

Soorten

- Streefbeeld: gevarieerd eikenbos verrijkt met inheemse soorten;
- Struiklaag van gebiedseigen soorten;

Waterstructuur

- Handhaven bestaande watergangen (eventueel verbreed en voorzien worden van zacht oplopende natuurlijke oevers);
- Handhaven van bestaande slootpeilen;
- Aanleg nieuwe watergangen en poelen, hoofdzakelijk in de richting van de verkaveling (noord-zuid)

Wegen en paden

- Ontsluiting natuurbegraafplaats vanaf Achtste Wijk (zie aanduiding verkeer op de verbeelding van het bestemmingsplan), halfverharding
- Aansluitend aan toegangsweg een parkeervoorziening in halfverharding
- Hoofdpadenstructuur, hoofdzakelijk in de richting van de verkaveling (noord-zuid), halfverharding
- Fijnmaziger structuur van zandpaden

Ontwatering

- Juist voldoende ontwateringsdiepte (1,35 -mv) realiseren voor begraven door:
  - o Fijnmaziger maken van waterstructuur
  - o Waar nodig iets ophogen met ter plekke vrijgekomen grond
  - o Drainage onder hoofdpadenstructuur
- In noordelijke (oudere) bosje is voldoende ontwateringsdiepte, hier geen watergangen

Begraven

- Extensieve vorm van begraven, grafelijkheid conform planregels
- Geen blijvende grafmarkering

Bebouwing

- Ceremoniële ruimte en toiletgebouwtje aansluitend aan toegang/parkeren (conform verbeelding/planregels)

Inrichting

- Inrichting middels houten elementen (gebouwtjes, toegangshek, zitelementen)
- Afscherming Achtste Wijk en enkele aangrenzende percelen middels takkenrillen